რუბიკონი

კვირეული ორგანო

№ 15

სრულიად საქართველოს ახალ მწერლობის კავშირი

მისამართი: ტფილისი, ხელოვნების სასახლე, სერგ. ქ. № 13, ტელ. 17—51.

ფასი 500 ათასი მან.

კვირა, 23 სექტემბერი 1923 წ.

კონტორა—პუშკინის ქუჩა ტელ. №—08.

სპეცების კურიოზი

საქვეყნოთ აღიარებული ფაქტია, საბჭოთა კონსტიტუციამ თითქმის ხელოვნების კულტი გამოაცხადა. იმდენი იყვნენ გარანტიები წინად.

ყველანი ელოდნენ, რომ ხელოვნებაში ეს იყო ახალი ერას დაწყება.

მაგრამ „ნეპომ" გამოხრა ეს ილიუზიები... ეხლა დაიწყო დიქტატურა სპეცების. ბევრი ყოფილა საბჭოთა პრესაში მოყვანილი სპეცების „კურიოზების" მაგალითები, ეს საკითხი ეხლაც მწვავეთ სდგას და ყოველ დღე იწვევს კამათს. ერთი ასეთი კურიოზი ჩვენშიც ხდება. გვგონია, რომ ჩვენ არავინ დაგვაბრალებს სპეცების წინააღმდეგ შეგნებულ ბრძოლის განზრახვას, მაგრამ საჭიროა ერთ გარემოებას მიექცეს ყურადღება.

ტფილისში არის კინო თეატრის რეჟისორი ი. ნ. პერესტიანი (მე მას პირადათ ვიცნობ და კარგის მეტი მაზე არ შემიძლია ვსთქვა რამე) მაგრამ მან თავისი კანონიერი უფლება სპეცის მოახერხა საკმაოდ დაიცვას: ის იღებს თვეში ჯამაგირს 850 მანეთს ჩერვონცით სახელმწიფო კინო ტრესტიდან (პროპორცია ჯამაგირის დაცულია სხვა ჯგუფ თანამშრომლებისთვისაც). ვის უნდა ჰქონდეს ამის წინააღმდეგ რამე. პირიქით ჩვენ დაინტერესებული ვართ კინო წარმოება განვითარდეს საქართველოში. აგრეთვე სახელმწიფო ოპერის თეატრში მოწვეულია ახალი ტენორი მოსინი, რომელიც ითხოვს და მიიღო კიდეც 400 საქონლის მანეთამდე.

ოპერასაც სჭირია გადახალისება და კარგი ტენორის მოსმენაც კარგია, იტალიიდან კიდევ მოელიან მომღერლებს იმავე ოპერისთვის 300 საქონლის მანეთზე ნაკლებს არავინ არ იღებს...

თუ ეს აუცილებელია—აუცილებლობის წინააღმდეგ ბრძოლა შეუძლებელია. მაგრამ სად არის სამართალი, რომ ქართულ დრამაში კოტე მარჯანიშვილის გარდა (რომელიც იღებს 200 მანეთს) სამი რეჟისორი ა. ახმეტელი, შ. ქორელი და ა. ფალავა იღებენ 30-ათ საქონლის მანეთს, თითო არტისტი უმაღლეს კატეგორიაში ვინც მოხვდა იღებს 30 მანეთს, მხოლოდ ერთს ნინო ჩხეიძე განსაკუთრებულ დამსახურებისათვის იღებს 35 მანეთს.

გვგონია, რომ ასეთი დამდაბლება ხელფასის არ არის მარტო ქართველი არტისტების თავმოყვარეობის საკითხი... ეს ჩვენ ყველას გვეხება... განა იმიტომ, რომ ქართულ ხელოვნებას არ აქვს ერის სიმცირის გამო, დიდი რეზონანსი, განა ეს საკმაო იმისთვის, რომ საუკეთესო არტისტები შიმშილობდენ. გამოდის, რომ ერთი კინოს რეჟისორი ან და ერთი ტენორი უფრო მეტს იღებს, ვინემ მთელი ქართველი მსახიობები რეჟისორების მიმატებით.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ მთავრობა ანგარიშს გაუწევს ამ ანომალიას. დღეს მთელი საქართველო ლაპარაკობს ქართული დრამის აღორძინებაზე, ამაში მთავრობასაც მიუძღვის წილი. და ჩვენ არ გვგონია, რომ ჩვენი მსახიობები ასე დაჩაგრულები დარჩენ ბოლომდე. სახალხო განათლების მთავარ კომიტეტს მართებს ამის შესახებ იქონიოს მსჯელობა და მზრუნველ წრეებს აუხსნას საქმის გარემოება.

ვარამ გაგელი.

კოტე მარჯანიშვილი

პეტროგრადში „პოლიარულ ვარსკვლავის" გამოცემაში გამოვიდა ცნობილი პოეტის მიხეილ კუზმინის კრიტიკულ პროზის წიგნი: „პირობითი ხელოვნება". მიხეილ კუზმინი, იმის გარდა, რომ დარჩენილ რუსს თანამედროვე პოეტებში ერთი საუკეთესო პოეტია, დიდებული მცოდნეა მუსიკის. მისი პიესები, რომელნიც კამერულ თეატრებში იდგმებოდენ „სტარინნის თეატრში", „ტოლედოში", „სიყვარულის კურანტები", „ვენეციანელი გიჟები", ყოველთვის მიდიოდნენ მისი საკუთარი მუსიკით, ის აგრეთვე დიდებული მცოდნეა თეატრის და აქვს თავის ფრანგული წარმოშობით მიკერძოება ლათინურ ნათელ აზრისკენ. ეს წიგნი მრავალ მხრივ არის საინტერესო. აქ მოცემულია უკანასკნელი დაწვრილებით თანამედროვე რუსულ პიესების ანალიზი. განსაკუთრებით საინტერესოა წერილი მიწერილი პეკინში ერთ ერთ ემიგრანტ ესტეტისადმი. ამ წერილში მ. კუზმინი უწყობილად ზევრ აცნობს და მეტიჩარა მწერლებს, განსაკუთრებით მარიეტა შაგინიანს (ამ კუთრებით მარიეტა შაგინიანს ქალის შესახებ ჩვენ ცალკე ვვიქნება საუბარი). ყველა წერილებში, რომელიც მიძღვნილი არის თეატრისადმი მიხეილ კუზმინი იგონებს კოტე მარჯანიშვილს, მის თანამედროვე რუსულ რეჟისორებში კოტე მარჯანიშვილი მიაჩნია ერთად ერთ ოსტატათ.

მიხეილ კუზმინი აღნიშნავს, რომ კოტე მარჯანიშვილმა პირველად შემოიტანა რუსეთში კომიკური ოპერა. მისი აზრით პირველი კომიკური ოპერა არის მოცარტის ქალიშვილი და რეგულუსის თანამედროვე. მისი წარმოშობა დემოკრატიულია და თავის დროზე მას დიდი მხატვრული და პოლიტიკური მნიშვნელობა ჰქონდა. მხოლოდ შემდეგ დროში, დაეკარგა პირველყოფილი სიწმინდე კომიკურ ოპერას და აქცია ის, ჩვენი დროის კუპლეტისტების და ცნობილ ნაძირალების ოპერეტათ.

ანალიზი კომიკური ოპერის წარმოშობის მშვენივრად აქვს აწერილი ავტორის საზოგადოთ რუსეთის თეატრებში ეხლა დიდი გასავალი აქვს „მადამ ანგოს ქალიშვილს" (სამხატვრო თეატრის დადგმა) „ჟიროფლე ჟიროფლა" (კამერულ თეატრის დადგმა).

ფლორიმონდ ერვეს „მალაბრის ქორივი" დადგმაზე მ. კუზმინი სწერს: „მალაბრის ქორივი" მშვენიერი მასალაა, რეჟისორისთვის, რომ გამოიჩინოს თავისი გამოგონება და მონაწილეთათვის კიდევ თავისი ნიჭი აჩვენონ. კ. მარჯანიშვილმა ეს პიესა დადგა დიდი სიახლით და სხვანაირობით: სამი მიზან სცენა სცენის გეგმანი, სამი მიზან სცენა სცენის ცოლებისთვის, სცენა ინსულთანის ცოლებისთვის, უცნაური ქორწილის ცერემონიის, ყველაფერი ეს მშვენიერი იყო და ძალაუფლის სცენიური, სამწუხაროთ უკანასკნელ სცენის დროს, რეჟისორს ან სცენლი სცენის დროს, რეჟისორს ან მოუწყობა ანდა დრო არ ჰქონდა მოიფიქრების და უკანასკნელი აქტი ხელმიშვებილი მიდიოდა, ანდა ისე როგორც გაეწყობოდა. თუმცა ძალიან მარჯვე იყო სცენა ნაზობის".

მოცარტის კომიკურ ოპერის „სერალიდან გატაცების" დადგმაზე კუზმინი აღნიშნავს მთელ სიმწვრეს რომელსაც იწვევს მისი დადგმა, აქ არის უდიდესი გამოხატვა ახალგაზრდობის სიყვარულის. მართალი ვსთქვა, როცა მივდიოდი მეორეთ წარმოდგენაზე, ასე მოკლე დროს განმავლობაში იმავე დაუცხრომელი რეჟისორ კ. მარჯანიშვილის დადგმით ერთ და იმავე პლანით და ერთდაიმავე ანსამბლით მე მეშინოდა, რომ არ ყოფილიყო, ეს განმეორება მარტო კარგ ტემაზე აღებულ ვარიაციების და ცოტათ გამოცვლილი გამეორება: „დონ პასკვალესი" ან და „კორწინების საიდუმლოს" კოტე მარჯანიშვილის სასახელოთ უნდა ითქვას, რომ ეს ასე არ ყოფილა. გროტესკი დარბილებული იყო, ნაზი ლირიზმი, სიხარული ეთანხმებოდენ მოცარტის შეყვარებულ ხმებს".

კიდევ უფრო აღტაცებულია კუზმინი კოტე მარჯანიშვილის მიერ მოცარტის მეორე კომიკურ ოპერის cosi fa tutte-ს დადგმით.

ჩვენ ვიცით, რომ როდესაც პირველად ჩამოვიდა ტფილისში მარჯანიშვილი, მას ჰქონდა ეს პიესები რეპერტუარში შეტანილი და აპირობდა დადგმას. რატომღაც ეს შორს არ მოხერხდა.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ ამ სეზონში კოტე მარჯანიშვილი მოევლინება ტფილისს, იმავე დამატყვევებელ ოსტატობით, რომლითაც ერთხელ აცვიფრებდა პეტროგრადს...

არიელი.

„ნიანგის" მასხრებს

ჯერ კიდევ „ნიანგი" გამოსული არ იყო, რომ კომუნისტურ პარტიის პრესაში დაისვა საკითხი მისი ხელმძღვანელობის შესახებ. ერთი პატარა მახვილი მწერალი გაზეთ „მუშაში" სწერდა, რომ პარტიას არ აქვს ძალა სერიოზულ იუმორისტულ ჟურნალის გამოცემისთვის, და აქ იუმორის და სატირის მაგიერ მხოლოდ თავის აგდებას ექნება ადგილი. პროგნოზი მართალი გამოდგა. „ნიანგი უწინ გაგრძელებაა „ეშმაკის მათრახი"-ს, „ნიანგის" რედაქციამ ეს თავის გულწრფელ აზრად საჯაროთაც გამოთქვა, რისთვისაც დატუქსეს კიდეც. რაც იყო „ეშმაკის მათრახში" ხანდისხან თავის გდება (ეს ჩვენ წინათ გვიშლილა) „ნიანგს" გადაქცია სისტემათ. და პირველი ნომრები ჩვენზე მოაქვს ჩვენ გვგონია, რომ ნიანგის პასუხისმგებელი რედაქტორი სილიბისტრო თოდრია არ უნდა ერეოდეს ასეთ წვრილმანებში, და თავის სახელით ნებას არ უნდა აძლევდეს გულღვარძლიან პატარა მასხრებს აშკარა დაბეზღების და „დანოსების" გავრცელებისას. მით უმეტეს, ეს მოულოდნელია, როცა ამას სისტემის ხასიათი აქვს.

„ნიანგის" მასხარა კითხულობს, რატომ არ წავიდა გრიგოლ რობაქიძე ევროპაში (თითქო ეს გრიგოლ რობაქიძის სურვილზე იყოს დამოკიდებული) და ვერც კი გრძნობს თავის უტაქტობას. „რუბიკონ"-ში დაიბეჭდა პაოლო იაშვილის, ვერჰარნის „მჭედლის" თარგმანი. ლექსის დედანი დაიკარგა, თვითონ პაოლო იაშვილი ამ დროს მანგლისში იყო და რედაქცია გრძნობდა, რომ თარგმანი იბეჭდებოდა შეცდომებით, რაც შენიშნა კიდეც. „ნიანგი" გამოთქვამს და წრიპინებს პაოლო იაშვილმა მოიგონა დედანის დაკარგვა, რატომ და იმიტომ, რომ სახელი გაუფუჭოს პაოლო იაშვილს სახელმწიფო გამომცემლობის წინაშე. არ ვიცი როგორ გაიგეს, რომ ტიციან ტაბიძემ მისტერია „ბუფფ" გადასცა განსახილველად სახელგამის კოლეგიას და იქვე დანოსი არიქა იაპონიაში მიწა იძრა... განა ეს არ არის „დანოსის" სისტემა უილაჯო ხალხი, რომელნიც თავიანთ ენიჭობით სახელს უფუჭებენ პროლეტარულ პოეზიას და გვგონია, რომ ამას მარტო ჩვენ არ ვამბობთ, აქ გამოდიან კრიტიკოსის როლში, რომელ ენაზე კითხულობენ ეს უცხოტონები ლექსებს: ქართული მათ არ იციან და რუსული. და თავის აგდებით ვინ შეინარჩუნა სახელი პოეზიაში? ჩვენ საკმაოდ ვიკავებთ თავს მათი დაფასებიდან, თორემ მათგან ბურტყლიც არ დარჩებოდა აქამდე.

„ნიანგის" მასხრები კიდევ შორს მიდიან და უზრდელად კითხულობენ, რატომ აქვს პენსია: პედაგოგს ივანე გომელაურს ანდა ბელეტრისტს ილია ზურაბიშვილს? და თან უზრდელი აღლაბარული კილოთი. რაში ეკითხებით მათ ეს გამოძიება?

დაბეზღება, ხომ მწერლობაში ყოველთვის საძაგლობათ ითვლებოდა.

მაგრამ ვინ მოითხოვს „ინტელიგენტობას" განძვერას ამის შესახებ.

თუ „ნიანგი" პარტიული ორგანოა ჩვენ ვკითხულობთ პარტიის პასუხისმგებელ ორგანოს რა საჭიროა ასეთ საკითხებზე მსჯელობა.

თუ ამას რაიმე გადაწყვეტილების ხასიათი აქვს ეს უნდა ხდებოდეს დაცინვის გარეშე.

ყოველ შემთხვევაში აუცილებელია „ნიანგის" უცერემონიობა.

ჩვენი მწერლობა, ისე არ დამცირდება, რომ „ნიანგის" მასხრების გასართობი გახდეს...

„რუბიკონის" რედაქცია.

სერგეი მესხი

(1844—1883)

21 მკათათვეს შესრულდა 40 წელიწადი ს. ს. მესხის გარდაცვალების შემდეგ.

ადამიანის ცხოვრებისათვის ეს ხანა იმოდენად დიდია, რომ სერგი მესხის ტოლთაგან თითქმის აღარავინ დარჩენილა.

ამით უნდა აიხსნას ის დუმილი, რომლითაც ჩაიარა ამ დღემ.

ხოლო ერთიც მის ტოლ-ამხანაგთაგანი რო ცოცხალი ყოფილიყო, ბევრს რამეს საყურადღებოს გვიამბობდა სერგი მესხზე, მის თავგანწირულ საზოგადოებრივ მოღვაწეობაზე, ჩვენც გაგვეხსნებოდა ამ იშვიათი ადამიანის თავგადასავალს და განსვენებულის ხსოვნასაც ღირსეულ პატივს დასცემდა.

სწორედ ეს გარემოება გვაიძულებს ავიღოთ ხელში კალამი და პატივისცემით მოვიხსენიოთ ამ უანგარო მოღვაწის სახელი, რომელიც ესოდენ შეკავშირებულია ჩვენის საზოგადოებრივის ცხოვრების, ჩვენის ეროვნულ განვითარების წინამძღოლობის საქმესთან.

ვის არ გაეგონება ქართულ პირველ გაზეთ „დროების" ამბავი?

ხოლო ვისაც ეს ამბავი გაეგება, წარმოდგენილი იქნება სერგი მესხიც: მისი პირველი სულის ჩამდგმელი, ხელმძღვანელი და მაზედ თანგადაყოლილი. უმაღლეს სწავლის მიღების თანავე საზღვარგარეთიდან დაბრუნებული ნეტარხსენებული სერგი ბრუნდება პეტროგრადიდან ტფილისში არა თბილისის და „შემოსავლიანი" ადგილის საძებრად და პირადი კეთილდღეობისათვის საზრუნველად, არამედ მიაშურებს გიორგი წერეთლის კენჭელისაკენ, სადაც გამოცემული შრომა სწარმოებს, სადაც იწერება „დროების" მოწინავე წერილიც, დღიურიც, პოლიტიკის მიმოხილვაც.

ამ კუნძულისაკენ, რომლის სახელიც არის რედაქცია. სერგი არ ეძალეგის სიცივეს, შიმშილს, წვრილვილსა და თავგანწირულ შრომას. ამას რომ ეძალეგოდეს გიორგისთან რა ძალა აიყვანს, პირიქით, თვით მოღვაწის თვისის არსებით მიაქანებს სერგი მესხი ამ სახიფათო გზისაკენ და 1869 წელს იგი ითავისუფლებს გიორგი წერეთელს სხვა მრავალმხრივ მოღვაწეობისათვის და თვით ეწევა რედაქტორობის მძიმე უღელს. აქედან დაწყებული სიკვდილამდე სერგი ისე დღეგავს შრომა ამ საქმეს, რომ, როგორც „დროების" წარმოდგენა აღარ შეიძლებოდა უმისოთ, არც მისის უდროებით. მხოლოდ ლექსები არ უწერია განსვენებულ სერგის, თორემ დანარჩენში არსად არ ჩამორჩენილა ისი მკვეთრი პუბლიცისტური კალამი, რომელმაც შექმნა ჩვენში გაზეთიც, მკითხველიც, ბეჭდვითი სიტყვის ავტორიტეტიც და სერგი მესხის ოცდაათვესიც.

დღემდე ცოცხალია სერგი მესხის მეტსახელი—დურუ კაცი, როგორიც მას სიყვარულით ეძახიან ბაბუები ამ ლიტერატურის მოღვაწეობისათვის, რომლის სიყვარულიც მას გულში ჩაუთესია ლიტერატურულ მოღვაწე და რომელსაც იგი ეწევა საზოგადო ჟურნალებში.

საუკუნო იყოს სერგის ხსოვნა.

ივანე ელიაშვილი.

გამბედაობის მარში

ჯიოვანი პაპინის მანიფესტი

ჩვენ გვაკლია გამბედაობა. ჩვენ ნაკლებათ გაბედული ვართ. აუცილებლად საჭიროა, გამბედაობა, გამბედაობა, გამბედაობა და უსათუოდ გამბედაობა.

თუ გამბედაობა არ კმარა—გამხნევება. თუ სიმხნე ცოტაა—თავხედობა. თავხედობა თუ მცირეა—გადარევა. თუ არ კმარა გადარევა—სიგიჟე.

აუცილებელია გამბედაობა. საჭიროა აჭიმოა გამბედაობით.

კარგი რომ არის ისტორია, კულტურა, ტალანტი (მშიშარისთვის) მაგრამ მიჭარვაა ყველაფერი გამბედაობასთან.

ვინც ვერ გაბედავს—ვერასოდეს ვერ შექმნის მარადიულს.

ვინც ვერ გაბედავს—ვერასოდეს ვერ შექმნის ახალს.

გაუბედავი ვერასოდეს ვერ მონახავს საკუთარ სახეს.

ვინც ვერ გაბედავს—ვერასოდეს ვერ მოიშორებს წარსულს, ტრადიციებს და მაგალითებს.

ვინც მოკლებულია გამბედაობას—ის უსათუოდ ჩაყვლება იტალიურ, ფრანგულ, ინგლისურ, გერმანულ, ამერიკულ, რუსულ და უცხოურ იდეალურ ჩიხში, რომელიც ახელებს და ამძიმებს წარსულის და ამადლებს წინდახედულებას.

გენია—არის გამბედაობა.

წარჩინება არის გამბედაობა.

ორიგინალობა არის გამბედაობა.

რევოლუცია არის გამბედაობა

უნდა გქონდეს გამბედაობა იქნე გიჟებარი. უნდა გქონდეს გამბედაობა გახდე სასაცილო და უმათ აღებული. უნდა გქონდეს გამბედაობა არ მოერიდო გამქირდავ მეტობას და მშიშარა მეგობრობას. უნდა გქონდეს გამბედაობა იმიტომ ცოტა ფული უნდა გქონდეს გამბედაობა მოიძულო, მოიშორო, მოიწყინო და მოიცილო ყველაფერი, რაც საყოველთაოდ პატივცემული და საყვარელია.

უნდა გქონდეს გამბედაობა იარო გამოხსნილი და ქვეყნის თვალში გახდე კოტორი, შეჭრებული და გაიძვერა. უნდა გაბედო შენი თავის წინება და შერცხვენა, რომ უარი უთხრა მრავალთა რწმენას და უმეტესობის აღტაცებას.

უნდა გქონდეს გამბედაობა იბრუნო ქალაქის მოედანზე და შეძლო მიაყენო პატიოსნებს, ჟურნალისტები რომ თავში მოგაყარონ.

ერთად ერთი ხსნა გამბედაობაშია.

გამბედაობაა ერთად ერთი წამალი და ერთად ერთი საშუალება გამბედაობაა.

სიამაყის პირველი ფუძე—გამბედაობაა.

გამბედაობაა ერთად ერთი დოკუმენტი დიდების უკანასკნელი ცვალებადი წერობა გამბედაობაშია.

სასურველია გამბედაობა. მარადის გამბედაობა. მეტი გამბედაობა. ყოველთვის, ყოველ დღე, ყოველ ღამე, ყოველ წუთს სულ მეტი და უშიშარი გამბედაობა. არაფერი—გარდა გამბედაობისა.

გამბედაობა ჩვენთვის და გამბედაობა სხვისთვის გამბედაობა გუშინ და გამბედაობა ხვალინდელისათვის. გამბედაობა ცხოვრებაში და გამბედაობა ხელოვნებაში. გამბედაობა დაცინვის და გამბედაობა ზიზღის წინაშე. გამბედაობა მტერთა წინაშე გამბედაობა სიყვარულში.

თვით ჩვენ გამბედაობას, რომ ვქადაგობთ, გამბედაობა რომ ავიღოთ ხელოვნების ფუძეთ, აზროვნების ლეროდ და ვალდებულებათ ცხოვრების; თვით ჩვენ, რომელთაც სხვაზე მეტი ყველაზე მეტი გამბედაობა გვაქვს და სხვები სილაჩრე საკუთარ სიმამაცის მოგვაწერა,—თვით ჩვენც კი ვინაც სამარცხვინო ამოგვსპირეთ ყოველგვარი შეცდომისგან. მხატვრული დიდებისა, ვინაც მოგვაწერა კანონიერებული ზრდილობა და ამაღლებული ...დიდება, თვით ჩვენც გაიღო, რელიგიური და სამრეკლოთა წესები მოვიძულებულისა,—თვით ჩვენც კი არავითარ საქმისად გაბედული.

ჩვენში ჯერ კიდევ ცოცხალია სირცხვილის ფუნქცია, ბატონყმობა, როგორი გონიერება და ნიშანი დარჩა. ჩვენ თვით ვერავინ ბოლომდე გაბედული. ჩვენ კიდევ არა გვაქვს მთელი სიცოცხლის გამბედაობა.

ჩვენ არა ერთხელ შევნიშნავთ და ჩავჭედავთ წარსული, მაშინ და ლოლიკა — ეს ჩინური კედლები ეკრობული შინაურობისა. მაგრამ ჯერ კიდევ მაინც ვერ დავარღვიეთ ფეოდალური ქვიშა.

ჩვენში კიდევაა ბარბაროსი რადიც გრძნობა წარსულიდან, რომელიც პატივისცემას წარსულისადმი, მკვდარი სახელები, შესახებ წარსულისა და რადაც სხვათა წარსულის გამო.

ჩვენში კიდევ ცოცხალია პატივისცემა იმ საფლავების თვალწინ, რომ დადიან და კოჩხულობენ გაზეთს. ჩვენ კიდევ გვაშინებს მოთვლები, ჟურნალისტები, კრიტიკოსები და ცოტაოდენი მორიდება ხელოვნებაში საზოგადოებისა ჩვენში მაინც დარჩენილა.

ჩვენ საბოლოოდ ჯერ კიდევ ვერ დავძლიეთ ნაირფერი შესახებ გონიერების ყალბებულების ვერ გავაჭრელით შიში ამის გამო, რომ ეპატრონ ბოლოს სხეულის გადაგვარდეს. ჩვენ ვიცით წყლის და ჩვენი გამოცდას. ჩვენ საკმაოდ ვერ ვამხილეთ წარსულს. ვერ ვამსხვრევთ ღირსეულად უმოდელობას და ხშირად გვერიდება როგორი ბანდური ამოკვეთი გონიერების.

ის ამბავი, რომ ჩვენ ვიწყეთ, უკვე არის ფაქტი რადიც ლოლიკური თანამოაზრეებისა. ჩვენ დღემდე ვიდგეთ ჩვეულია გაბმოქალაქეულ წესს დავიცავთ პერიოდების წესებს, ტრადიციული წესებს.

ჩვენს სამშობლოში კიდევ სპეციფიური რადაც მოქალაქეობრივი ყოფილ განწყობილება ქმნის ქვეყნისათვის, მისი დაზოგვა, თავდაჭერა და პატივება.

არა, ძვირფასო მეგობრებო. ჩვენ გამბედავი ვართ და ჯერ კიდევ გვაკლია გამბედაობა. თვით ჩვენ ჯერ კიდევ მშიშრები ვართ. ჩვენ ცალი ფეხით ისევ ნამუსისა და ნაცეხების წრეში ვართ და გონიერების ნიშნავ ჯერ კიდევ ხაზგდარია ჩვენი ტვინის გრეხილებში.

ჩვენ გვაკლია გამბედაობა შეურაცხყოფა მეტზე მეტად.

ჩვენ ვერ ვბედავთ ვიყვეთ უფრო უხეში.

ჩვენ გვაკლია გამბედაობა გავხდეთ უფრო გაუვებარი, ჩვენ გვეშინია ვიყვეთ უფრო ოსური, უფრო უშიშარი, უფრო ურცხვი, უფრო საძაგელი და თავხედი.

ჩვენ არა გვაქვს გამბედაობა გავხდეთ უფრო ლოთები, უფრო მარბიელი, ვილური, უფრო კოსმიური და შიშიანი.

ჩვენ ვერ ვბედავთ მეტად გადარევას, ჩვენ გვეშინია ვიყოთ უფრო შეშლილი, უფრო აწეწილი, უფრო ჭკუა დაწყვეტილი.

არის დღეები როცა ჩვენ ისეთივე მშიშარა ვართ, როგორიც ჩვენ მიერ დასახლებული ბილი.

ჩვენ ვიცით წუთები, როცა ხვეტავს ჩვენი თავი გვეშინია მარჯვენა, ვინც გვძულს და ვინც გვეზარება.

და ჩვენ უსათუოდ გვჭირდება გამბედაობა, კიდევ გამბედაობა, მეტი გამბედაობა, წმიდა და ახალი გამბედაობა.

ჩვენ გავიმარჯვებთ მხოლოდ გამბედაობით.

ჩვენს პიროვნებას დავამკვიდრებთ მხოლოდ გამბედაობის გზით. ჩვენ დავძლევთ უდრეკელ ცრუმორწმუნეობას მხოლოდ გამბედაობის შეწევნით და ძველ ფორმებს — ტრადიციულის, ლიტერატურის, შესავის ჩვენ მოვიშორებთ მხოლოდ გამბედაობის ძალით.

მხოლოდ გამბედაობით გამოვსწვრევთ ჩვენი სისხლიდან კულტურის ყველა შხამებს და გამოვდევნით მონობის, მიმბაძველობის და ხათრიანობის ცოდვას.

თუ გავბედეთ — ჩვენ მოვიპოვებთ და საბოლოოდ გავახვევებთ ჩვენს მკვდრებს, ჩვენ დავიმშვიდებთ და გავთავისუფლდებით მხოლოდ მეტი გამბედაობით.

ახალ ატმოსფეროს, ახალ ხელოვნებას, ახალ ცხოვრებას ჩვენ შევქმნით მხოლოდ მაშინ, თუ ვიქნებით გამბედავი, თუ გვექნება მეტი გამბედაობა.

თუ ალეჰურებით გამბედაობით, — ვერ დავეცემით მიმავალი და მომავლის განადგურებისა.

საჭიროა გამბედაობა. დიდი გამბედაობა, უზარმაზარი, უსაზღვრო გამბედაობა, გამბედაობა მარადის. და მარადის იქმნიც ცხოველი გამბედობა.

ნიკოლო მიწიშვილი.

პარიზი.
აგვისტო 1923 წ.

სადარბაზო ბარათი

ეს წერილი ავტობიოგრაფიის სახით და საიდუმლო "II იანი" დაწერილია რუსულ ჟურნალ „Плавня" სთვის. მოგვყავს ჩვენ აქ რედაქციის თარგმანში, რომელიც გადმოღებულია რუსულ ხელთაწერიდან.

ძნელია თავის თავზე წერა. ან ძალიან მოკრძალებული იქნები ან და პირიქით ზედმეტს იტყვი. ორივე შემთხვევაში სიმართლე არ იქნება. უკეთესია ლაპარაკი „მიმხვედრით", რასაკვირველია — ეს მაინც ზედმეტი არ არის. მაგრამ, მე მგონია, ლიტერატურულ გარიდელისთვის მაინც საჭიროა.

პოეზიაში ჩემთვის პირველი სახელი — ბოდლერია. მე იმას ვგრძნობ „ფიზიოლოგიურად". ის მარტივ წიგნის მჭიდრო სათაევა და ცისფერ მწიფე თესლი. ელადა მასში მოცემულია, როგორც მზეში. მასში არის ის რაც არ არის „დასავლეთში".

ცერობა დაშორდა ძირებს და შეიქნა მთელი სხეულის დაშორებულ „ინდივიდით". კოსმიური სახე ამ გაჭკვიანის არის ჰამლეტ. ჰამლეტ იგივე ორესტია ძველ ტრაგიკოსთა. მხოლოდ ჰამლეტის შეგნებაში „დედის ქმარის დაშლილია", ორესტის შეგნება კი მხოლოდ ამ კავშირით სახიერობს. ჰამლეტში უკვე არ არის „Anamnesis" ი, მიზეზადამე არ არის მიწა, დედამიწაზე სვლის გადმოცემა ფაქტი: მან მოწყვიტა ხელშეკრული შეერთება მიწასთან, თუნდაც ამისთვის საჭირო გამხდარიყო ისეთი საცოდავი, როგორიც გზმაკისთვის სულის მიყიდვა. მაგრამ ამ შეერთების დროის მიწა გამოდგა სულმომაკვდავი და თვითონ ფაქტი (მეორე ნაწილში) ჩვენ გვევლინება უზრალო ინჟინერი.

დასავლეთის მთელი გრძნობა გახდა რაციონალისტური და ფენომენალისტური. ამ მთელი გრძნობის გენიალი გამომხატველი არის კანტი, რომლის სისტემაც ელადაში სოლოვიოვის ფასდადებული იქნება არის მხოლოდ „კოსმიური სიცარიელე". ვალებს ცოცხების არიდლებით და გამოსავალი არ არის არსაიდან. ასეთია დასავლეთის მთელი არსება.

მე არ ვიცი ბოლოს. მე მხოლოდ ვღუნიშნავ: მე მეტსაც ვიტყვი, შეიძლება ეს ოცულებული რადიც იყოს მთელი განვითარებისა.

მაგრამ მაინც შთაგონებული პირველი სახე ბოდლერისა.

ის „ცრიდა", ვითვე პერსეფონე „ილიადესიან" შედარებით დაბრუნ „ლეგიონების კოშკიდა" ჩემთვის მარტო **ზეცის ბეტკეური**.

ბუნება უბრალოა, მაგრამ ბუნებაში არის ტკივილი. **უმისოდ არ არის პოეზია**. თუ პოეზიის უბრალოა საჭიროა ტკივილისაც თავის პოეტი. ასეთი პოეტია ჩემთვის შარლ ბოდლერ. გაჭკვიანა და გაზორების გარეშე არ არის პოეზია. ამაზეა სწორედ დაკავშირებს პოეზ ლება და არა გადაგვარებაში, როგორც ჰგონიათ ეს ნორდაუებს. „ბოროტების ყვავილებში" მოცემულია ტკივილისა და გაჭკვიანის ძლიერი სურნელება — და არა ლეშის გახრწნა.

აქ ბოდლერი პირველია და აქამდე მას ვერავინ უსწრობდა. ის ჰოძეროსის შემდეგ ყველაზე დიდი პოეტია: არა შედარების წესით, არამედ პოლიფონიით, მაგრამ მაინც პარალელის დაფვანამდე. თუ ჰომეროსის მიწაა და ბელტი, მაშინ ბოდლერი ასტრალია და კამარის პატარა ძეგლი, ბოდლერი თავისებურად მართლაც ერთადერთია. ის ესთეტიზმის ლირიკოსია. მისი ლირიკული პოეზია ორგანული ფუნებია მისი სულიერი ცდის.

მისი ლირიკა გადავარდნა კი არ არის არამედ რგოლებით გადასვლა. „ბოროტების ყვავილები" ისე იკითხებიან, როგორც ნამდვილი პოემა.

ამის გარდა მისთვის ნაცნობია გოეტეს ესტეტიური მაქსიმა, ძალიან ძნელი, მაგრამ მაინც საყვარელი. In der Beschränkung zeit sich ert der Master. — ის ძალიან ხშირად უეცრულის წინ არის, სადაც მეტრია ცოდნება (აქედან არის მისი „სატანიზმი") მაგრამ მაინც შინაგანია ბარიდ დარიგებული, რომელიც მას ეძახის დასტეს შემდეგ უქრისტიანეს პოეტს.

სიმბოლისტური პოეზია არსებითად იყო ბოდლერიანული. ამის აბრობს როდინებულობს და ის მარადიულა. აქ მე ვასახელებ სახელებს, რომელნიც რადიაცენ დრანდეს სიმბოლიზმს: მალარმე, ლაფორგი, რემბო. ყველა ესენი უდიდესი ტალანტები არიან და მიუხედავად ბოდლერის გავლენისა მაინც უილისად ორიგინალურიც. მათში ძალიან ბევრი იყო „თავისანაბროდა", რომელიც ასე სძულდა გოეტეს. მალარმე შეჰყრობილია „სრულყოფის დემონით" და სიტყვის კაბალისტიკამდე დადის. ლაფორგი სტირის სასოწარკვეთით და თავს იფარავს ირონიაში. და ბაშოდის: ამოკლების არლეკინადა. რემბო გიჟიანობს და არ იცის შინაგანი კანონი — ეს არის მისი ტემპერამენტი — კენტავრი უეცრულის წინ. საერთოდ ფენომენალიზმი მათიც ამარცხებს მათ. მაინც უნდა გამოვტყდე, რომ მათგან მაინც — ჟერის ლათინური რასსის ნერვებლის ტვინის თვალისმჩრეული ღლავრება. აქ საჭიროა ერთი შენიშვნის გაკეთება. რუსული სიმბოლიზმი (ვიაჩესლავ ივანოვ, ანდრეი ბელი, ალექსანდრ ბლოკ*) არ ყოფილან ფენომენალისტები. რუსული სიმბოლიზმი სულ სხვა წიაღიდან არის გამოსული და მისი შინაგანი არსება კიდევ სხვაა. მაგრამ ეს სხვა გამოკვლევით ეკუთვნის საგანია.

მე გიმოვედი სიმბოლიზმიდან. პირველყოვლისა მე სიმბოლიზმს ვუხილავ, როგორც ფილოსოფიურ მოძღვრის გზნებას. მე მას ვუყურებ შემდეგ სიმბოლიზმი, როგორც ლიტერატურული შკოლა. აქ შესაძლებელია ბევრი კამათი. მე აღარ გავაგრძელებ. მე არავერი არ მაქვს საწინააღმდეგო სიმბოლიზმის, როგორც ლიტერატურულ შკოლის, თუ ის საზღვრის ქვეშ ყოველისმეჩნა შეგნების პოეზიის, როგორც ასეთის. ამ შიშობყვავმა გამონწდება ბევრი სიმბოლისტი — სიმბოლიზმამდე. ფენისიერად სიმბოლიზმი — როგორც მეთოდი. აქ კიდევ უფრო მეტი გადახვევაა შესაძლებელი. ძალიან ძალა მოკრძალებული ჭვრეტა საგანის, როგორც სიმბოლოის, თან იწვევს „სიმბოლოის" სწყმით ქვევის და „საგანის" სიცხოვლის. თუ სიმბოლოს უნდა „სხეულად" ქცევა, საგანს უნდა ჭრობდეს თავისი ყოფნა. მე არ შევეცდები ამ ნიადაგზე ჩადენილ ფუტურიზმის ცოდვების მაგალითების მოყვანას, ჩემთვის — ყველაზე შეუცდომელი მეთოდი არის [illegible]

[illegible]

ვარია მესხიშვილისა

ვარია აღაშიანი-მესხიშვილი უკვე საქმით სახელით იყო დამკვიდრებული [illegible]

[illegible]

შეიძლება ამ ინტრიგას ისიც აძლევდა იმპულსს, რომ დედა არიან ლადო მესხიშვილის ქალიშვილები. ამ არტისტის, რომელშიც მისცა ქართულ თეატრს სახელი რომელიც მოუწყველი დარჩა თავის შემოქმედებაში დღესაც.

შეიძლება მეჯლიარია დებ-ალებში პირველი მთამბეჭდილება, მაგრამ ეს არ არის მნიშვნელოვანი და საყურადღებო. დებ-ალები ეს საქმეა რეცენზენტების რომლებსაც ასე უყვარს არტისტის ნიჭებზე თამაში და ცხოველი ფორმულების გამოყენება გაზეთის ფურცლებზე.

ჩვენთვის ქართულის პირველი მილოცვა და უშუალო შთაბეჭდილება რომელშიაც ყოველთვის მეტი ექსპრესიაა და სითბო ვიდრე გამოსულ ქრონიკაში.

სასიხარულოა რომ ამ შთაბეჭდილებამ კიდევ მეტი ენერგიით დაუბერა ლეგენდა, რომელიც ჩამოიტანა ჩვენში ქართველმა ახალგაზრდობამ. უდანაშაულო ინსტინქტი მართალი და შეუცდომელი ალმოჩნდა.

მე არ მინდა აღვნიშნო აქ ვარია მესხიშვილის მიღწევა სხვა და სხვა როლების განსხვავებაში. საინტერესო მეტად მისი სახეები სახე. არის ამ არტისტში რაღაც გადმოცემა, მოხიბვლული — რომელიც ასე ხიბლავს მაყურებლებს. ეს უთუოდ დიდი მამის სახელი [illegible]

[illegible]

უკვე ოთხი წარმოდგენა გამართა და ოთხივეკარ სცენაზე გამართა თავისი სახელი. [illegible]

[illegible]

გვწყინს მხოლოდ რომ არტისტკა შემოერთა როგორც ფინტასტიური ფრინველი, რომელიც ისევ მალე მოიმალება ჩრდილოეთის ნისლებში

გვეწყინება, რომ ლადო მესხიშვილის ქალიშვილი, ამშვენებს სცენას, რომელსაც ისეთიც მიავალი მამამისი [illegible]

გაგვახარებდა კიდევ უფრო, რომ არტისტის ქალიშვილი, რომელიც ერთგული კულტურის ერთი მოავარი მიდამოს [illegible]

[illegible]

ლადო მესხიშვილის საღამო

[illegible]

აისედორა დუნკანი ტფილისში

[illegible]

სახელმწიფო აკადემიური დრამა

ამით აცხადებს, რომ მის მიერ გამოშვებულია აბონემენტები

1923—24 წ. სეზონის 20 წარმოდგენაზე (10 პრემიერა სრულიად ახალი დადგმები და 10 განახლებული ძველი პიესები), (საბონემენტო დღეები ხუთშაბათობით)

აბონემენტი აძლევს მყიდველს 10 % ეკონომიას

დასის შემადგენლობა:

ქალები:

ტასო აბაშიძე, ცაცო ამირეჯიბი, ვერა ანჯაფარიძე, სუზანა ბეჟანიშვილი, ბარბარე გამრეკელი, ნინო დავითაშვილი, ელენე დონაური, ალისა ქიქოძე, ანნა ქიქოძე, ანნა შოთაძე, ელისაბ. შავიშვილი, ნინო ჩხეიძე, ცეცილია წუწუნავა, თამარა ჭავჭავაძე, ნატალია ჯავახიშვილი

კაცები:

ნიკო გოცირიძე, ნიკო გვარაძე, გიორგი დავითაშვილი, აკაკი ვასაძე, მიხეილ ჟორჟოლიანი, შალვა ღამბაშიძე, აკაკი ხორავა, უშანგი ჩხეიძე, [illegible]

რეჟისორები: 1. ალექსანდრე ახმეტელი 2. მიხეილ ქორელი 3. აკაკი ფალავა

მოკარნახე: ალ. [illegible] 2. [illegible]

რეჟ. თანაშემწენი: 1. დოდო ანთაძე 2. ალ. გველესიანი

მთავარი მხატვარი ვალერიან სიდამონ-ერისთავი

მთავარი რეჟისორი და სამხატვრო ნაწილის გამგე: კოტე მარჯანიშვილი

რეპერტუარი

1. შოთა რუსთაველი „ვეფხის ტყაოსანი“ (ინსცენ.)
2. გიორგი ერისთავი „გაყრა“
3. ავქსენტი ცაგარელი „რაც გინახავს ვეღარ ნახავ“
4. გაბრიელ სუნდუკიანცი—„ხათაბალა“
5. დ. კლდიაშვილი—„სამანიშვილის დედინაცვალი“
6. ვილ. შექსპირი—„რომეო და ჯულიეტა“
7. მოლიერი—„გააზნაურებული მდაბიო“
8. კარლო გოცი—„მწვანე ჩიტი“
9. კარლო გოლდონი—„ორი ბატონის მსახური“
10. სკრიბ—„ჭიქა წყალი“
11. ერნსტ ტოლლერ—„ადამიანი მასსა“
12. გეორგ კაიზერ—„გაზი“
13. გეორგ კაიზერ—„დილიდან შუაღამემდის“
14. ფრანც ვერფელ—„შპიგელმენში“
15. სახინტო ბენევენტე—„ინტერესთა თამაში“
16. ლუნაჩარსკი—„განთავისუფლებული დონ-კიხოტი“
17. სინგ—„გმირი“
18. [illegible]
19. [illegible]
20. [illegible]

განახლული

1. შექსპირი—„ოტელო“
2. შილლერი—„ყაჩაღები“
3. ლოპე დე-ვეგა—„ფუენტე ოვეხუნა“
4. დავით კლდიაშვილი—„ირინეს ბედნიერება“, „დარისპანის გასაჭირი“, „უბედურება“
5. შალვა დადიანი—„გუშინდელნი“
6. გრიგოლ რობაქიძე „ლონდა“
7. შ. ანტონოვი „მზის დაბნელება საქართველოში“
8. [illegible]
9. ი. გედევანიშვილი „სინათლე“
10. [illegible]

ახალი დეკორაციები და კოსტიუმები შესრულდება მხატვრების:

ვალერიან სიდამონ-ერისთავის, დ. შევარდნაძის, ლ. გუდიაშვილის, გამრეკელის, ვ. ზდანევიჩის, რაინევიჩის, ნიკოლოზ უშინის, პიოტრ გოტულის და ტომრიჩის

სეზონის გახსნა ოქტომბრის 18-ს

გაყრა

გიორგი ერისთავის

დადგმა კოტე მარჯანიშვილის

დეკორაციები და კოსტიუმები ვ. სიდამონ-ერისთავისა

შემდეგი პრემიერები.

ხუთშაბათს 25 ოქტომბერს

ინტერესთა თამაში

ხასინტო ბენევენტესი 3 მოქ.

თარგმანი ვ. გაფრინდაშვილის. დადგმა კოტე მარჯანიშვილისა. დეკორაციები და კოსტიუმები ნიკოლოზ უშინის

ხუთშაბათს 1 ნოემბერს

სინგის 3 მოქმედ. **გმირი** თარგმანი გრ. რობაქიძის, დადგმა კ. მარჯანიშვილის და ა. ახმეტელის, დეკორაციები და კოსტიუმები მხატვარ ვალ. სიდამონ-ერისთავისა

შემდეგი პრემიერები

ხუთშაბათს 8 ნოემბერს

ადამიანი მასსა

ერნსტ ტოლლერის 7 სურათ.

თარგმანი გრ. რობაქიძის. დადგმა მიხეილ ქორელის. დეკორაციები და კოსტიუმები მხატვარ კ. ზდანევიჩის

სახელმწიფო აკადემიური დრამის გამგე [illegible] ჩხეიძე.

ბიბლიოგრაფია

ნ. მარრი. რით ცხოვრობს თავ[illegible]ტური ენით მეცნიერება. პეტროგრადის აღმოსავლეთის ცოცხალი ენათა ინსტიტუტი გამოცემა. პეტროგრადი 1923 წ.

[illegible] ჯული ანბანი შემდეგ გადატანილია და დაბეჭდილი ლათინურ შრიფტით. ამ წიგნს ეწოდება: „რით ცხოვრობს [illegible] ენით მეცნიერება?“ ეს წიგნი, როგორც სხვა ყველა ნაწერები აკადემიკოსს ნიკო მარის [illegible]

[illegible]

მაგრამ რადგანაც, რომ საერთოდ [illegible] პროგრამა არის ეროვნული სოციალ-პოლიტიკური მოვლენა, ამიტომ მე მინდა ვაჩვენო, რომელ ხაზისკენ იხრება [illegible] (წინასიტყვაობა კაიზერის დრამების თარგმანის წიგნის).

მინდოდა კიდევ გამომეთქვა ჩემი აზრი ექსპრესიონიზმზე. მაგრამ ამაზე ცალკე. მხოლოდ შევნიშნავ, რომ ეს მიმართულება ძალიან [illegible] და მისი ძირითადი ელემენტები რუსეთშიც კი იყო დიდი ხანია ცნობილი.

ეს სწორეთ, რომ ითქვას არის სრულიად განწყობილება დამარცხების შემდეგ. მაგრამ რეზიგნაცია ჩემთვის უფრო მეტად მნიშვნელოვანია მაშინ, როცა გაიმარჯვებ, ვინემ დამარცხების დროს.

„სადარბაზო ბარათისთვის“ ესეც კმარა. საერთოდ ამ აზრებს იზიარებენ ჩემი მეგობრებიც პოეზიაში „ცისფერი ყანწების“ პოეტურ შკოლის წარმომადგენელნი. ეს შკოლა დაარსებულია 1916 წელს სამი განსაკუთრებით ძლიერ პოეტებისაგან. მათი სახელებია: პაოლო იაშვილი, ტიციან ტაბიძე, ვალერიან გაფრინდაშვილი. მათთან ერთად მუშაობდენ სანდრო ცირეკიძე (ცნობილ გარდაცვალებული) კოლაუ ნადირაძე, ალი არსენიშვილი. ნაწილობრივად ი. [illegible]

აქვე აღსანიშნავია ნოველისტი ა. ჭუმბაძე და რომანისტი ნიკო ლორთქიფანიძე. ამის შემდეგ ამ ჯგუფს ჩაერთენ [illegible] ახალგაზრდები: შალვა აფხაიძე, გიორგი ლეონიძე, რაჟდენ გვეტაძე, ლელი ჯაფარიძე, ნიკო [illegible], შალვა კარმელი (წელს გარდაცვლილი).

[illegible]

[illegible]

გრიგოლ რობაქიძე.

[illegible]

ვ. გ. [illegible]

ქრონიკა

ჩვენი გაზეთის შემდეგ ნომერში დაბეჭდილი იქნება ანკეტა მომავალ ხელოვნებ[illegible]. ანკეტაში მონაწილეობას მიიღებენ ყველა ცნობილი რეჟისორები, არტისტები, პოეტები, მხატვრები და მეცნიერები.

[illegible]

[illegible]

სარედაქციო კოლეგია.

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივთა კავშირი „წარმოკავშირი“

ბალანსი 1923 წლის 1-ელ ოქტომბრისათვის.

აქტივი.

	ჩერვონცები
1. კასსა ბონებში	194,914
2. კასსა ჩერვონცებში	91,—
3. მიმდინარე ანგარიში ბანკებში	1,212,114
4. აქციები და პაიები კოოპერ. ბანკ. და ცეკავშირი.	29,456
5. საქონელი საკომისიო	4,191,728
6. სასურსათო ლუქანი	18,477
7. წევრნი მოვალენი	7,640,810
8. სხვა და სხვა პ. და დაწესებულ.	1,605,647
9. არა საიმედო ვალების ანგ—ში	79,091
10. საპასუხისმგებლო პირნი	43,121
11. გარდამავალი თანხები	1,027,030
12. მოძრავი ქონება	199,641
13. მოსამსახურენი	58,808
14. ხარჯები	1,688,115
15. დამხლეცე ოპერაციებ. შემოსავ.-გასავალი	4,298
16. კოოპერატიულ წიგნებ. გამომც. შემოსავ.-გასავ.	9,321
ჯამი	17,993,366

ბუღალტერი: ხელისმოწერა.

პასივი.

	ჩერვონცები
1. საპაიო თანხა	496,815
2. სათადარიგო თანხა	38,214
3. [illegible] „[illegible]“	1,000,—
4. გადაშვებული ვექსილები	136,694
5. ცესიონერი	—,181
6. [illegible]	512,336
7. სხვა და სხვა პირნი და დაწესებულებანი	10,078,097
8. საპასუხისმგებლო პირნი	2,820
9. გარდამავალი თანხები	18,848
10. მოსამსახურენი	2,251
11. კომიტენტები	4,191,628
12. საკურსო განსხვავება	1,890
13. [illegible] ოპერაც. შემოს.-გასავალი	5,528
14. შემოსავალი (სავრ[illegible])	1,502,765
ჯამი	17,993,366

გამგეობის წევრი.

სრულიად რუსეთის კოოპერატიული ბანკი

ძირითადი კაპიტალი 10.000.000 ოქროს მანეთი

გამგეობა მოსკოვში.

განყოფილებები: პეტროგრადში, მოსკოვში, როსტოვში, კრასნოდარში, სიმფეროპოლში, ბაქოში, ასტრახანში, ნიჟნი-ნოვგოროდში, ტაშკენტში, ეკატერინოდარში, ნოვო-ნიკოლაევსკში, ირკუტსკში.

სააგენტოები: სევასტოპოლში, ყაზანში, კურსკში, ტომსკში, პეტროვსკში.

ოქტომბრის პირველ რიცხვებში გაიხსნება

განყოფილება ტფილისში

განყოფილება მოთავსებული იქნება თავისუფლების მოედანზე ლადო ღუდუშაურის ქუჩის და სოლოლაკის ბაზრის კუთხეში.

განყოფილება აწარმოებს შემდეგ ოპერაციებს:

1. **სესხის მიცემა** კოოპერატიულ ორგანიზაციებისათვის ვექსილის და საქონლის საბუთების გირაოს ქვეშ.
2. **საინკასო** ვექსილების და საქონლის საბუთების.
3. **გაცემა სესხისა და მიღება** შესანახათ თანხებისა მიმდინარე ანგარიშებზე და კოოპერატიულ სახელმწიფო ორგანიზაციებისაგან, კერძო ფირმებისა და პირებისაგან.
4. **გადაგზავნა** ს. ს. რ. კ. ყველა ქალაქებში და საზღვარ-გარეთ, მოსკოვის სახალხო ბანკში ლიმიტედ (ლონდონი).

მოქმედების რაიონი: მთელი ამიერ-კავკასია, გარდა აზერბეიჯანის ს. ს. რ-სა.

ყველა საბჭოს წევრებს, რწმუნებულებს და სარევიზიო კომისიის წევრებს მეცხვარეთა და მესაქონლეთა საზოგადოება

„ბირლიკი“

აცნობებს: გაზეთ „რაბოჩია პრავდა“—ში № 160 და 161 დაბეჭდილი წერილები მოქ. კლიკის, რომელიც პრალს სდებს გამგეობის ბევრ დანაშაულში და არა საკადრისს საქციელში.

„ბირლიკი“ საზოგადოების გამგეობის მოქ. კლიკის გამოლაშქრება [illegible] ბაზარზე შექმნილ ინტრიგების შედეგათ. გამგეობა ამაში ხედავს იმ წინააღმდეგობას, რომელიც [illegible] ერთად [illegible] ამიერ კავ. ფედერაციაში, თავის მოვალეობის დაწყების დღიდან. პრესაში კანონის მოქ. კლიკის და [illegible] საზოგადოება თვლის არა მიზანშეწონილად ამიტომ [illegible] საზოგადოების წესდების [illegible] მუხლის [illegible] მისის წევრთა საერთო ყრილობას, რომ წარუდგინოს მთელი მასალები, რომელიც [illegible] მოქ. კლიკის [illegible] რეთვე გაიშუქოს საზ—ბის საქმეები.

ამ ყრილობაზე „ბირლიკის“ გამგეობა იწვევს: [illegible] საქართველოში საქ. კომპარტიის, მ. და გ. ინსპექციის და სხვა პარტიულ პოლიტიკურ გაზეთების და [illegible] ყველა დაინტერესებულ პირებს.

კერძოთ „ბირლიკის“ გამგეობა იწვევს მოქ. კლიკს—წერილის ავტორს.

ყრილობა დანიშნულია 7 ოქტომბერს და გაიხსნება სრულ დღის 12 საათზე.

შენიშვნა: რადგან ყველა მეცხვარეები ამ დღეებში დაკავებული არიან [illegible] საზოგადოება [illegible] თრობზე არავითარი საშუალება არ იყო მათი საბჭოსის მოწვევისა და გამგეობა [illegible] დროზე ადრე მოიწვევს კრებას.

საზ. „ბირლიკი“—ს გამგეობა.

საქციონერო საზოგადოების

„ზაკუტილსირიუს“

გამგეობა ამით აცხადებს, რომ ა. წ. 25 სექტემბერს, დღის 12 საათზე დანიშნულია

წერილობითი საჯარო ვაჭრობა

ცხვრის ნაწლავების (ნედლი დამარილებულის)

400.000 მორგვის წელიწადში, ყოველ თვეურად პარტიობით 25—35 ათასი ცალის მისაწოდებლად.

ჩაბარება ერივან—ბაქო და ტფილისი.

იმ პირებმა, რომელთაც სურთ მიიღონ მონაწილეობა ვაჭრობაში, არა უგვიანეს 25 სექტემბრის დღის 12 საათისა უნდა გამოგზავნონ წერილობითი განცხადება დახურულ კონვერტებში „ზაკუტილსირიუს“ სააქციონერო საზოგადოების გამგეობის სახელზე ტფილისი, ლორის-მელიქოვის ქ. 5 შემდეგი ზედწარწერით: „ცხვრის ნაწლავების 400,000 მორგის მისაწოდებლად დანიშნულ საჯარო ვაჭრობისათვის“. განცხადებას დართული უნდა ჰქონდეს:

1. ქვითარი ბაზისაში მისაწოდებელ ნაწლავების ღირებულების 5 პროც. გირაოს შეტანის შესახებ; გირაო უძრავი ქონების სახით არ მიიღება.

2. ხელწერილი იმის შესახებ, რომ მიწოდების დამტკიცების და მიმწოდებლის მიერ ხელშეკრულების ხელის მოწერაზე უარის თქმის შემთხვევაში, შეტანილი გირაო რჩება სააქციონერო საზოგადოების სალაროში.

3. პირობების მოწონება საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობა.

იმ პირის გირაო, რომლის წინადადება მიღებული იქნება, რჩება დეპოზიტში და ხელშეკრულების ხელის მოწერის დროს მას დაემატება მთელი მისაწოდებელ ნაწლავების ღირებულების 10 პროც.

განცხადების შემომტანს უნდა ჰქონდეს გადახდილი დაწესებული სადგომი გადასახადი.

ფასები უნდა იქნას აღნიშნული ჩერვონცებში.

დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება ყოველდღე დღის 2 საათამდე, ტფილისში, ლორის-მელიქოვის ქ. № 5, ბაქოში—სახელმწიფო ვაჭრობის სამმართველოს ამიერ-კავკასიის განყოფილებაში, ბარიატინსის ქუჩაზე.

ს. მ. უ. ს.

სათბილი განყოფილება

პუშკინის ქ. № 3.

პუშკინის ქ. № 3.

ამით აუწყებს ქალაქ ტფილისის მოქალაქეთ, რომ სათბობის განყოფილების მიერ გახსნილია ორი დუქანი ნავთის გასაყიდათ.

დუქანი № 11—ნიკოლოზის ქ. სახლი № 1.

დუქანი № 12—ლაზარევის ქ. სახლი № 21.

უახლოეს დროში სათბობი განყოფილება მოაწყობს ნავთის სახლში დატარებას.

თანახმად საქართველოს დამფუძნებელ საბჭოს დადგენილებისა სახელმწიფო დიდ ლატარიის მომწყობ კომი-ის დადგენილება

[illegible] ერთი მილიარდი მანეთი, ხოლო მოგებათა რაოდენობა შეადგენს 100. მათ. მოგებები განაწილებულია ამ გვარად:

1 მოგება	1,000,000,000	მან.	—	1,000,000,000—
1	„	500,000,000	„	—	500,000,000—
1	„	100,000,000	„	—	100,000,000—
2	„	50,000,000	„	—	100,000,000—
5	„	25,000,000	„	—	125,000,000—
15	„	10,000,000	„	—	150,000,000—
25	„	5,000,000	„	—	125,000,000—
50	„	2,000,000	„	—	100,000,000—
სულ 100 მოგება					2,200,000,000—

ლატარიის გათამაშება მოხდება, როგორც იყო გამოცხადებული ამ სექტემბრის 30-ს დღის 12 საათზე სახელმწიფო [illegible] თეატრის შენობაში ([illegible] თეატრის შენობაში).

კომისია.

თამბაქოს ტრესტის პრეისკურანტი

№ 21.

1923 წ. სექტემბრიდან აღნიშნული.

პაპიროსები კოლოფებში

ინგლისური 8-ე ფაბრიკის	10
ინგლისური № 2—8-ე ფაბრიკის	
„სოვეტსკიე“ № 27 1-ლი ფაბრიკის	1 9
„[illegible]“ № 34 1-ლი ფაბრიკის	
„[illegible]“ [illegible] 1-ლი ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 5 5-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ 2 ფაბრიკის	
„[illegible]“ 3-ე ფაბრიკის	
„სოვეტსკიე“ 3-ე და 4-ე ფაბრიკის	7
„[illegible]“ 2-ე ფაბრიკის	
№ 105 4-ე ფაბრიკის	

პაპიროსები ქაღალდის შეხვევაში:

„[illegible]“ 2-ე ფაბრიკის	6 მ. 60 კ.
„[illegible]“ 8-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 44 1-ლი ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 59 1-ლი ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 5 4-ე ფაბრიკის	4 მ. 70 კ.
„[illegible]“ № 12 5-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ 2-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ 2-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 22 5-ე ფაბრიკის	4 მ.
№ 105 3 ხარისხ. 3-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“	4 მ. 60 კ.

თამბაქო.

[illegible] № 20 8-ე ფაბრიკის	
№ 32 [illegible] 3-ე ფაბრიკის	3 მ.
[illegible] № 16 3-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ ([illegible]) 4-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ 6-ე ფაბრიკის	3 მ. 40 კ.
„[illegible]“ [illegible] 8-ე ფაბრიკის	2 მ. 40 კ.
№ 129 2-ე ხარისხ. 4-ე ფაბრიკის	
№ 108 4-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 10 5-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ № 110 2-ე ფაბრიკის	2 მ. 20 კ.
„[illegible]“ 6-ე ფაბრიკის	
„[illegible]“ 3 ხარისხ. 1-ლი ფაბრიკის	
„[illegible]“ 3-ე ფაბრიკის	2 მ. 30 კ.
„[illegible]“ 4-ე ფაბრიკის	
[illegible] № 7 5-ე ფაბრიკის	
[illegible] 6-ე ფაბრიკის	2 მ.
[illegible] 3 ხარისხ. 1-ლი ფაბრიკის	
„25 ოქტომბერი“ წეკო 1,000 კოლოფი	18 მ. 70 კ.

პირველ სააქციონერო ტრანსპორტის საზოგადოების „ტრანსპორტი“—ს

ტფილისის კონტორა

ამით აცხადებს, რომ 30 სექტემბერს დღის 12 საათზე დანიშნულია

წერილობით შეჯიბრება.

სხვა და სხვა ტვირთის ზიდვა და ვაგონ. გადაზიდვისა ქალ. ტფილისისა და მისი გზებზე ამ შეჯიბრებას დღიდან ერთი წლის ვადით. ვისაც სურს შეჯიბრებაში მიიღოს მონაწილეობა მან უნდა განაცხადოს არა უგვიანეს 26 ამა სექ. 12 საათზე წერილობითი განცხადებით დახურულ პაკეტში „ტრანსპორტის“ საბ. სახელზე სასახლის ქ. № 6, კონვერტს უნდა ჰქონდეს წარწერა: **გადაზიდვის შეს ხებ საჯარო ვაჭრობისთვის.**

განცხადებასთან ერთად უნდა იქნეს წარმოდგენილი:

1) ქვითარი რ. ს. ფ. ს. რ. სახელმ. ბანკისა, რომ იქ „ტრანსპორტის“ სახელზე № 267 შეტანილია 5 პროც. იმ თანხისა, რომელიც გულისხმობს ხელშეკრულების ჯამი და თუ თანხა არ არის გამორკვეული მაშინ 10 ჩერვონეცი.

2) ხელის მოწერა იმის შესახებ, რომ თუ პირობები იქნა მიღებული და მაინც მოიჯარადრემ უარი განაცხადა ხელშეკრულობაზე ხელის მოწერაზე დამტკიცების დღიდან ერთი კვირის ვადის შემდეგ შემოტანილი ფული რჩება „ტრანსპორტის“ სასარგებლოდ და პირობა იქნება გაუქმებული.

3) დოკუმენტები, რომელნიც ამოწმებდენ პიროვნების და რწმუნებულების ვაჭრობაში მონაწილეობა. ან თუ პირობა იქნა მიღებული, სამზღვლო ფული მაინც რჩება სამეველოთ და ხელშეკრულობის დადების შემდეგ ამის გარდა უნდა იქნეს შეტანილი 10 პროც. მთელი ხელშეკრულებაში მოხსენებულ თანხის მიხედვით.

ფასები უნდა იქნენ ჩერვონცებით ნაჩვენიშები.

განცხადებებს უნდა ჰქონდეს საჭირო სავერბო გადასახადის მარკები.

განცხადებები შეიძლება როგორც ერთად ისე ცალ-ცალკე როგორც **ჭვდო** ისე **ბეჭდო** გადაზიდვისათვის.

დაწვრილებითი ცნობების მიღება და ხელშეკრულების პროექტის გაცნობა შეიძლება ყოველ დღე „ტრანსპორტის“ კანტორაში სასახლის ქ. № 6.

სტამბა გაზეთ „ზარია ვოსტოკა“-სი, კოტეტ ბეუსის ქ. № 4.

ზედა დღეობლა ლიტერატურის და გამომცემლობის მთავ. მმართ. მიტ. № 679